

WOJEWODA LUBUSKI

Gorzów Wlkp., 01 marca 2024
r.

Nasz znak: BF-VIII.431.31.2023.KCza
Sprawę prowadzi: Katarzyna Czapska
Telefon: 95 7851 683
e-mail:
katarzyna.czapska@lubuskie.uw.gov.pl

Pan
Paweł Pisarek
Wójt Gminy Santok

SPRAWOZDANIE

z kontroli przeprowadzonej w Urzędzie Gminy Santok (ul. Gorzowska 59, 66-431 Santok)¹

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Zakres kontroli: Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia środków z rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych w 2022 r.
2. W okresie objętym kontrolą i w trakcie trwania czynności kontrolnych funkcję Kierownika jednostki pełnił Pan Paweł Pisarek², natomiast funkcję Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku pełniła Pani Anita Łukowiak.
3. Okres objęty kontrolą: rok 2022.
4. Termin kontroli: czynności kontrolne prowadzone były w dniach od 20 grudnia 2023 r. do 23 lutego 2024 r., poza siedzibą jednostki kontrolowanej - kontrola zdalna³.
5. Tryb kontroli: uproszczony.

¹art. 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190.) oraz art. 6 ust. 4 pkt. 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

² Zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej w Santoku z dnia 14 listopada 2018 r. o wyborze na Wójta Gminy Santok.

³ art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

6. Kontrolę przeprowadził pracownik Wydziału Budżetu i Finansów Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. Pani Katarzyna Czapska - Inspektor Wojewódzki w Oddziale Kontroli i Rozliczeń Finansowych⁴.

II. OCENA OGÓLNA

Działania Urzędu Gminy Santok w zakresie wykorzystania i rozliczenia środków z rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych w 2022 roku oceniono, w oparciu o ustalenia stanu faktycznego dotyczącego:

1. Prawdliwości ujęcia dotacji w budżecie UG, wprowadzenia do budżetu wszystkich zmian w związku z decyzjami Ministra Finansów, terminy i wysokości zwrotu niewykorzystanej dotacji na rachunek budżetu państwa – ocena pozytywna.
2. Prawdliwości wykorzystania i rozliczenia udzielonej dotacji pod względem jej zgodności z celowym przeznaczeniem i prawem powszechnie obowiązującym – ocena pozytywna z uchybieniami.

III. OPIS USTALONEGO STANU FAKTYCZNEGO

1. Prawdliwość ujęcia dotacji w budżecie UG, wprowadzenie do budżetu wszystkich zmian w związku z decyzjami Ministra Finansów, terminy i wysokość zwrotu niewykorzystanej dotacji na rachunek budżetu państwa.

Zdarzenia o charakterze klęski żywiołowej na terenie Gminy Santok miały miejsce w dniach od 18-19 lutego 2022 r. (silne wichury) oraz 8 września 2022 r. (nawałnice, ulewne deszcze). Gmina Santok zwróciła się z prośbą do Wojewody Lubuskiego o wypłatę zasiłków celowych dla poszkodowanych rodzin i osób samotnie gospodarujących, które znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku przedłożył Wojewodzie wnioski o wypłatę dotacji wraz z listami i opisem rzeczywistych szkód w gospodarstwach domowych, zniszczonych lub uszkodzonych budynków/lokali mieszkalnych w poszczególnych miejscowościach, tj.:

- wniosek OPS z dnia 28.02.2022 r. na kwotę 21 700,00 zł,
- wniosek OPS z dnia 02.03.2022 r. na kwotę 5 400,00 zł,
- wniosek OPS z dnia 15.09.2022 r. na kwotę 239 200,00 zł,
- wniosek OPS z dnia 27.09.2022 r. na kwotę 186 300,00 zł,
- wniosek OPS z dnia 06.10.2022 r. na kwotę 220 000,00 zł (zasiłek do 200 tys. zł), korekta wniosku z 13.10.2022 r. oraz aktualizacja z 17.10.2022 r. na kwotę 260 000,00 zł,
- wniosek OPS z dnia 06.10.2022 r. na kwotę 21 100,00 zł (zasiłek do 6 tys. zł),
- wniosek OPS z dnia 07.11.2022 r. na kwotę 6 000,00 zł.

Kontrolowana jednostka wnioskowała o środki z budżetu państwa w 2022 roku w łącznej wysokości 739 700,00 zł. UG otrzymał z rezerwy celowej środki finansowe w rozdziale 85278 w łącznej wysokości 673 700,00 zł, tj. o 66 000,00 zł mniej niż wnioskował z uwagi na pomniejszenie o wypłaconą już wcześniej pomoc doraźną na ten sam cel dla 11 wnioskujących rodzin⁵. Dotacja została wykorzystana w 100%. Powyższe środki zostały przyznane decyzjami Ministra Finansów, a następnie wprowadzone do budżetu Gminy Zarządzeniami Wójta Gminy Santok. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższe zestawienie.

⁴ Upoważnienie Wojewody Lubuskiego nr 386/2023 z dnia 18.12.2023 r.

⁵ Na podstawie otrzymanych w dniu 05.02.2024 r. wyjaśnień do kontroli Pani Anity Łukowiak – Kierownik OPS w Santoku (Ad. 2.2).

Tabela 1. Ujęcie dotacji w budżecie Gminy Santok

Decyzja Ministra Finansów	Pismo z LUW informujące o zmianie w planie budżetu	Kwota otrzymanej dotacji	Zarządzenie Wójta Gminy Santok (nr z dnia)	Kwota dotacji ujęta w budżecie Gminy	Przeznaczenie środków
Decyzja nr MF/FS4.4143.3.112.2022 .MF.721 z dnia 18.03.2022 r.	Pismo nr BF-I.3111.1.24.2022A Sob z dnia 21.03.2022 r.	27 100,00 zł	Zarządzenie nr XXIV/2022 z dnia 31.03.2022 r.	27 100,00 zł	Pomoc doraźna
Decyzja nr MF/FS.4143.3.435.2022. MF.3517 z dnia 29.09.2022 r.	Pismo nr BF-I.3111.1.105.2022 ASob z dnia 29.09.2022 r.	239 200,00 zł	Zarządzenie nr XCI/2022 z dnia 30.09.2022 r.	239 200,00 zł	Pomoc doraźna
Decyzja nr MF/FS4.4143.3.499.2022 .MF.3778 z dnia 10.10.2022 r.	Pismo nr BF-I.3111.1.133.2022 ASob z dnia 11.10.2022 r.	186 300,00 zł	Zarządzenie nr XCVI/2022 z dnia 14.10.2022 r.	186 300,00 zł	Pomoc doraźna
Decyzja nr MF/FS4.4143.3.566.2022 .MF.4572 z dnia 14.10.2022 r.	Pismo nr BF-I.3111.1.143.2022 .ASob z dnia 17.10.2022 r.	21 100,00 zł	Zarządzenie nr XCVIII/2022 z dnia 20.10.2022 r.	21 100,00 zł	Pomoc doraźna
Decyzja nr MF/FS4.4143.3.568.2022 .MF.4722 z dnia 27.10.2022 r.	Pismo nr BF-I.3111.1.144.2022 .ASob z dnia 28.10.2022 r.	194 000,00 zł	Zarządzenie nr CI/2022 z dnia 31.10.2022 r.	194 000,00 zł	Pomoc na remont albo odbudowę budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego
Decyzja nr MF/FS4.4143.3.569.2022 .MF.5110 z dnia 18.11.2022 r.	Pismo nr BF-I.3111.1.148.2022 .AUrb z dnia 22.11.2022 r.	6 000,00 zł	Zarządzenie nr CIV/2022 z dnia 18.11.2022 r.*	6 000,00 zł	Pomoc doraźna
SUMA		673 700,00 zł	SUMA	673 700,00 zł	

* Zarządzenie wprowadzono na podstawie ustnej informacji otrzymanej z LUW dnia 18 listopada 2022 r. o pozytywnej decyzji Ministerstwa⁶.

2. Prawdopodobność wykorzystania i rozliczenia udzielonej dotacji pod względem jej zgodności z celowym przeznaczeniem i prawem powszechnie obowiązującym.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.)⁷ przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęską żywiołową lub ekologiczną jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej, na realizację którego środki zapewnia budżet państwa. Zadanie realizowane było przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku⁸, który jest gminną jednostką organizacyjną działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa Gminy Santok i wykonuje, m.in. zadania zlecone z zakresu administracji rządowej dot. pomocy

⁶ Na podstawie otrzymanych w dniu 05.02.2024 r. wyjaśnień do kontroli Pani Anity Łukowiak – Kierownik OPS w Santoku (Ad. 1.1).

⁷ Zwanej dalej Ustawą.

⁸ Zwany dalej OPS w Santoku lub OPS.

społecznej realizowane przez gminę⁹. W przedmiotowym zakresie Wójt Gminy Santok upoważnił Kierownika OPS w Santoku, m.in. do prowadzenia indywidualnych postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w postępowaniach administracyjnych prowadzonych przez OPS należących do zadań zleconych gminie w sprawach dotyczących pomocy społecznej realizowanej na podstawie ustawy¹⁰. UG Santok otrzymał środki z budżetu państwa i przekazał na konto OPS w Santoku, który następnie wydatkował dotację celową w rozdziale 85278 w następujących wysokościach i terminach:

Tabela 2. Środki na realizację zadania w rozdz. 85278

Przeznaczenie środków	Wysokość otrzymanej transzy środków z budżetu państwa	Data otrzymania środków przez UG	Data przekazania środków przez UG do OPS	Data przekazania środków przez OPS/CUW do osoby poszkodowanej	Ilość dni roboczych od otrzymania środków przez UG do wydatkowania środków przez OPS
Pomoc doraźna (wichura)	27 100,00 zł	23.03.2022	28.03.2022	01.04.2022	7 dni
Pomoc doraźna (nawałnica, ulewne deszcze)	239 200,00 zł	03.10.2022	05.10.2022	05.10.2022	2 dni
Pomoc doraźna (nawałnica, ulewne deszcze)	186 300,00 zł	13.10.2022	17.10.2022	17.10.2022	2 dni
Pomoc doraźna (nawałnica, ulewne deszcze)	21 100,00 zł	19.10.2022	20.10.2022	27.10.2022	6 dni
Pomoc na remont albo odbudowę budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego	194 000,00 zł	28.10.2022	02.11.2022	15.11.2022	10 dni
Pomoc doraźna (nawałnica, ulewne deszcze)*	6 000,00 zł	22.11.2022	23.11.2022	28.11.2022	4 dni
Ogółem	673 700,00 zł				

* Pomoc doraźna zgodnie z zasadami MSWiA z 20.04.2022 r. powinna być wypłacana niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od daty otrzymania środków od Wojewody.

Zadania w zakresie prowadzenia obsługi finansowo-księgowej OPS¹¹ w kontrolowanym okresie, w tym także obsługi rachunków bankowych wykonywało Gminne Centrum Usług Wspólnych w Santoku¹². Kontrolująca ustaliła, że w Polityce Rachunkowości CUW¹³, która

⁹ Uchwała Nr XXX/289/2021 Rady Gminy Santok z dnia 10 marca 2021 r. w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku oraz Uchwała Nr LII/459/2022 Rady Gminy Santok z dnia 28 listopada 2022 r. w sprawie uchwalenia Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku.

¹⁰ Zarządzenie nr XXI/2019 Wójta Gminy Santok z dnia 1 kwietnia 2019 r. ws. upoważnienia Pani Anity Łukowiak – Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku do podpisywania pism, prowadzenia indywidualnych postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w imieniu Wójta Gminy Santok.

¹¹ Uchwała nr XXI/214/2020 z dnia 27 maja 2020 r. Rady Gminy Santok zmieniająca uchwałę Rady Gminy Santok nr XXI/159/16 z dnia 16.06.2016 r. w sprawie zmiany nazwy Gminnego Zespołu Oświaty w Santoku na Centrum Usług Wspólnych w Santoku oraz nadania nowego statutu.

¹² Zwane dalej CUW.

¹³ Zarządzenie nr 1./2018 z dnia 02.01.2018 r. Kierownika Centrum Usług Wspólnych w Santoku w sprawie wprowadzenia Polityki Rachunkowości w Centrum Usług Wspólnych w Santoku.

obowiązywała w 2022 r., OPS w Santoku nie został wymieniony jako jednostka, której CUW prowadzi obsługę. Powyższe wyjaśniła Pani Dagmara Kowalicka-Szymczak Kierownik CUW w Santoku: „informuję, że Centrum Usług Wspólnych w Santoku jest w trakcie opracowywania nowej Polityki Rachunkowości dla Centrum Usług Wspólnych i jednostek obsługiwanych”¹⁴. Do czasu zakończenia kontroli nie przedłożono zaktualizowanej Polityki Rachunkowości CUW w Santoku.

Zdarzenia klęskowe w Gminie Santok miały miejsce zarówno w lutym jak i we wrześniu 2022 r. W tym czasie, uległy zmianie zasady MSWiA tj. do 20.04.2022 r. obowiązywały zasady zatwierdzone w dniu 21.06.2021 r.¹⁵ W odniesieniu do drugiej sytuacji klęskowej na terenie Gminy Santok obowiązywały zasady zatwierdzone przez MSWiA w dniu 20.04.2022 r.¹⁶ Zgodnie z zapisem zawartym w części II Pomoc "doraźna" pkt 4, zasadnym jest wypłacanie zasiłku celowego niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od daty otrzymania środków od Wojewody. Ustalenia kontroli:

- zwiększenie budżetu na pomoc doraźną na kwotę 21 100,00 zł, Gmina otrzymała środki od Wojewody Lubuskiego w dniu 19.10.2022 r., dotacje celowe Gmina (OPS/CUW) wypłaciła w dniu 27.10.2022 r., tj. w ciągu 6 dni roboczych. Pani Anita Łukowiak – Kierownik OPS wyjaśniła, że „Gmina Santok dotację z LUW otrzymała w dniu 19 października 2022 r. W tym dniu Ośrodek przygotował Listę zasiłków przelewanych na konto (Lista wypłat nr 31/2022 KLĘSKA). Następnego dnia, tj. 20 października 2022 r. Gmina Santok przekazała środki na konto Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku. Lista wypłat została przekazana w czasie właściwym do realizacji do Centrum Usług Wspólnych, obsługujących księgowo Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku”¹⁷. Ponadto Kierownik OPS poinformowała, że „uchybienie terminu wypłaty przyznanych odszkodowań było wynikiem błędnej interpretacji przepisów przez główną księgową CUW w Santoku (...), co spowodowało, że przedmiotowe zasiłki zostały wypłacone z opóźnieniem”¹⁸;

- zwiększenie budżetu na pomoc doraźną na kwotę 6 000,00 zł, Gmina otrzymała środki od Wojewody Lubuskiego w dniu 22.11.2022 r., dotacje celową Gmina (OPS/CUW) wypłaciła w dniu 28.11.2022 r., tj. w ciągu 4 dni roboczych. Pani Anita Łukowiak – Kierownik OPS w Santoku wyjaśniła, że „Gmina otrzymała środki z LUW w dniu 22.11.2022 r. Decyzja dla P. DK została wydana w dniu 23.11.2022 r. z datą wypłaty 25.11.2022 r. Z uwagi, iż Centrum Usług Wspólnych obsługujący księgowo Ośrodek Pomocy Społecznej w Santoku znajduje się pod innym adresem oraz na to, iż 25.11.2022 r. był piątkiem, tj. krótszym dniem pracy, jak również innymi obowiązkami zawodowymi w tym dniu,

¹⁴ Na podstawie otrzymanych w dniu 20.02.2024 r. wyjaśnień do kontroli Kierownika Centrum Usług Wspólnych w Santoku.

¹⁵ Zasady z dnia 21.06.2021r. udzielania, ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, pomocy finansowej w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych.

¹⁶ Zasady z dnia 20.04.2022 r. udzielania pomocy finansowej, ze środków budżetu państwa z części 85 – Budżety wojewodów, dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz z rezerwy celowej na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych.

¹⁷ Na podstawie otrzymanych w dniu 05.02.2024 r. wyjaśnień do kontroli Pani Anity Łukowiak – Kierownik OPS w Santoku(Ad. 2.3).

¹⁸ Na podstawie otrzymanych w dniu 20.02.2024 r. wyjaśnień do kontroli Pani Anity Łukowiak – Kierownik OPS w Santoku.

*dostarczona lista wypłat została wypłacona w poniedziałek, tj. 28.11.2022 r.*¹⁹

Kontrolująca przyjmuje wyjaśnienia w powyższym zakresie, zwraca jednak uwagę, że zdarzenia noszące znamiona klęsk żywiołowych z uwagi na ich nagły charakter wymagają nietuzinkowych i ponadnormatywnych działań dostosowanych do okoliczności. Po stronie UG leży obowiązek zapewnienia takiej organizacji pracy i dostosowania rozwiązań proceduralnych, które zapewnią niezwłoczne wypłacanie pomocy finansowej poszkodowanym zgodnie z Zasadami MSWiA.

W toku czynności kontrolnych ustalono, że pomoc w formie zasiłku celowego przyznanego na podstawie art. 40 ust. 2 i 3 Ustawy otrzymało łącznie 100 osób uprawnionych, w tym 11 osób oprócz pomocy doraźnej, otrzymało także pomoc na remont albo odbudowę budynku lub lokalu mieszkalnego. Gmina Santok wykorzystwała dotację celową w całości z przeznaczeniem na:

- pomoc doraźną do 6 000,00 zł dla 100 osób uprawnionych w łącznej wysokości 479 700,00 zł,
- pomoc na remont lub odbudowę budynku lub lokalu mieszkalnego do 200 000,00 zł dla 11 osób uprawnionych w łącznej wysokości 194 000,00 zł.

Wypłaty powyższych środków nastąpiły na podstawie:

- lista wypłat nr 11/2022 z dnia 30.03.2022 r. na kwotę 27 100,00 zł, forma wypłaty: konto bankowe,
- lista wypłat nr 28/2022 z dnia 05.10.2022 r. na kwotę 239 200,00 zł, forma wypłaty: konto bankowe,
- lista wypłat nr 31/2022 z dnia 19.10.2022 r. na kwotę 21 100,00 zł, forma wypłaty: konto bankowe,
- lista wypłat nr 29/2022 z dnia 13.10.2022 r. na kwotę 186 300,00 zł, forma wypłaty: konto bankowe,
- lista wypłat nr 33/2022 z dnia 15.11.2022 r. na kwotę 194 000,00 zł, forma wypłaty: konto bankowe,
- lista wypłat nr 35/2022 z dnia 24.11.2022 r. na kwotę 6 000,00 zł, forma wypłaty: konto bankowe.

Zgodnie z przyjętą metodyką doboru próby do kontroli sprawdzeniu poddano 10 postępowań, na podstawie których w 2022 r. przyznano wnioskodawcom zasiłki celowe na łączną kwotę 131 400,00 zł tj. 20% wydatkowanej dotacji. Kierownik OPS w Santoku w kontrolowanym 2022 r. nie wydał decyzji odmownej w sprawie wniosków klęskowych. W odniesieniu do udzielonej pomocy doraźnej przez Gminę w zakresie badanej próby kontrolująca ustaliła, że:

- pomoc została udzielona osobom uprawnionym, tzn. osobom lub rodzinom, które prowadziły w dniu wystąpienia zdarzenia klęskowego gospodarstwo domowe w budynku mieszkalnym zniszczonym w wyniku tego zdarzenia,
- pomoc została udzielona na podstawie wniosków złożonych w formie papierowej, a w przypadku klęski mającej miejsce we wrześniu 2022 r. wnioski zostały złożone w terminie 30 dni od dnia wystąpienia zdarzenia, co było zgodne z pkt I ppkt 4 Zasad,
- w każdym z kontrolowanych przypadków podstawą do określenia wysokości przyznanej pomocy był rodzinny wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego,

¹⁹ Na podstawie otrzymanych w dniu 05.02.2024 r. wyjaśnień do kontroli Pani Anity Łukowiak – Kierownik OPS w Santoku (Ad. 2.3).

- pomoc przyznawana była w drodze decyzji administracyjnych podpisanych przez Kierownika OPS, zgodnie ze stosownym upoważnieniem,
- kwota zasiłku dla rodziny lub osoby samotnie gospodarującej nie przekroczyła każdorazowo kwoty 6 000,00 zł.

Dodatkowo w zakresie udzielonej przez Gminę Santok pomocy na remont budynku lub lokalu mieszkalnego kontrolująca ustaliła, że:

- Wójt Gminy Santok Zarządzeniem nr LXXXI/2022 z dnia 09.09.2022 r. powołał Komisję ds. ustalania szkód i oszacowania strat powstałych w wyniku powodzi, intensywnych opadów atmosferycznych, silnych wiatrów, usunięć ziemi lub wyładowań atmosferycznych²⁰. Zgodnie z zapisem zawartym w części VI. Szacowanie szkód pkt 1 „oszacowania wysokości szkód w budynku/lokalu mieszkalnym dokonuje osoba posiadająca uprawnienia zawodowe w zakresie szacowania nieruchomości albo komisja do spraw szacowania strat, powołana przez wójta, w której bierze udział pracownik organu nadzoru budowlanego wykonujący zadania służbowe”. W skład powołanej w Gminie Santok Komisji wchodził Kierownik OPS w Santoku oraz pracownicy UG Santok. Powyższe wyjaśnił Pan Paweł Pisarek – Wójt Gminy Santok następująco: „w związku z klęską, jaka miała miejsce 08 września 2022 r., Zarządzeniem Wójta Gminy Santok została powołana komisja do spraw ustalania szkód i oszacowania strat w budynkach i lokalach mieszkalnych, w skład której weszli pracownicy Urzędu Gminy w Santoku Referat Rozwoju Gospodarczego, posiadający wieloletni staż zawodowy:

1. Kierownik Referatu
 2. Podinspektor – inżynier budownictwa
- oraz Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku.

W naszym rozumieniu Zasad, powołani do komisji pracownicy Referatu Rozwoju Gospodarczego są pracownikami JST wykonujący zadania służbowe oraz posiadający doświadczenie zawodowe, a którzy na co dzień zajmują się m.in. nadzorowaniem inwestycji gminnych, w tym kubaturowych. Komisja dokonywała szczegółowych oględzin zalanych budynków oraz oceniała zniszczenia według wytycznych poradnika „Wycena budynków”, wyd. WACETOB Sp. z o.o. Tab. 10 „Ogólne kryteria oceny i klasyfikacji stanu technicznego elementów budynku” oraz Zasad, posilując się wcześniej przeprowadzonymi przez pracowników socjalnych wywiadami środowiskowymi (pomoc doraźna).²¹ Kontrolująca przyjmuje powyższe wyjaśnienie, jednocześnie zaleca stosowanie się do wytycznych w zakresie szacowania szkód wydanych przez MSWiA tj. w przypadku powoływania komisji ds. szacowania szkód zapewnienie udziału pracownika organu nadzoru budowlanego wykonującego zadania służbowe,

- wysokość szkód spowodowanych zdarzeniem klęskowym określona została w Protokołach szacowania strat sporządzonych przez powołaną w tym celu Komisję,
- kwoty udzielonej pomocy nie przekraczały wysokości szkód wyrządzonych zdarzeniem klęskowym oszacowanej przez Komisję,
- Protokoły szacowania strat sporządzone przez Komisję nie zawierały adnotacji dotyczącej określenia procentowego udziału zniszczenia lub uszkodzenia. W trakcie

²⁰ Zarządzenie nr LXXXI/2022 z dnia 09.09.2022 r. Wójta Gminy Santok ws. powołania Komisji ds. ustalania szkód i oszacowania strat powstałych w wyniku powodzi, intensywnych opadów atmosferycznych, silnych wiatrów, usunięć ziemi lub wyładowań atmosferycznych mających miejsce na terenie Gminy Santok.

²¹ Na podstawie otrzymanych w dniu 23.02.2024 r. wyjaśnień do kontroli Pana Pawła Pisarka – Wójta Gminy Santok.

kontroli nie przedłożono także innego dokumentu sporządzonego przez Komisję określającego procentowy udział zniszczenia lub uszkodzenia. Powyższe dane zawiera jedynie wniosek Kierownika OPS w Santoku o wypłatę dotacji przedłożony Wojewodzie oraz decyzje wydane osobom poszkodowanym. Zgodnie z zapisem zawartym w części VI. *Szacowanie szkód pkt 2 Zasad*: osoba posiadająca uprawnienia zawodowe w zakresie szacowania nieruchomości albo komisja do spraw szacowania strat określa procentowy udział zniszczenia lub uszkodzenia, w zależności od którego przyznawane są kwoty pomocy finansowej. W ocenie kontrolującej zasadne jest aby w Protokołach szacowania strat sporządzanych przez Komisję lub innym dokumencie sporządzonym przez Komisję znajdowała się adnotacja dotycząca procentowego udziału zniszczenia lub uszkodzenia w stosunku do danego budynku/lokalu,

- uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem o pomoc potwierdzono na podstawie oświadczeń majątkowych złożonych przez osoby wnioskujące oraz dodatkowych dokumentów uzyskanych z kontrolowanej jednostki tj. pismo Inspektora Urzędu Gminy Santok ds. wymiaru podatków oraz wyciągi z ksiąg wieczystych, za wyjątkiem jednego wnioskującego. W odniesieniu do wniosku o przyznanie pomocy MJ, w oświadczeniu majątkowym zawarta była informacja o posiadaniu domu w udziale 1/2 - 80 m², jednak ani pismo dot. figurowania wnioskującego w ewidencji podatkowej Gminy ani treść księgi wieczystej w dziale II-własność nie odnosiła się do wnioskującego MJ²². Zgodnie z zapisem zawartym w części III *Zasad pkt 4*"Do wystąpienia z wnioskiem o pomoc uprawnieni są:

- 1) właściciel budynku mieszkalnego/lokalu mieszkalnego;
- 2) osoba, której przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do zniszczonego lub uszkodzonego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego;
- 3) osoba, której przysługuje spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego;
- 4) osoba, która jest najemcą lokalu mieszkalnego albo budynku mieszkalnego;
- 5) osoba, na rzecz której ustanowione zostało prawo dożywocia,
- 6) osoba, na rzecz której ustanowiono służebność mieszkania;
- 7) osoba, która jest dzierżawcą budynku gospodarczego".

Na podstawie otrzymanej w trakcie czynności kontrolnych ww. dokumentacji kontrolująca nie mogła potwierdzić, czy wnioskujący MJ był osobą uprawnioną do wystąpienia z wnioskiem i otrzymania pomocy. Zważając na powyższe zaleca się ponowną weryfikację zgromadzonych przez OPS dokumentów oraz ustalenie, czy wnioskujący MJ był uprawniony do otrzymania pomocy ze środków budżetu państwa,

- wszyscy wnioskujący otrzymali środki na konta bankowe w jednej transzy oraz prawidłowo rozliczyli poniesione wydatki, w aktach spraw znajdują się imienne faktury potwierdzające wykorzystanie przez osoby uprawnione środków finansowych zgodnie z celem na jaki zostały przeznaczone,

- udostępniona na potrzeby kontroli dokumentacja nie zawierała adnotacji dot. uwzględnienia faktu posiadania ubezpieczenia budynku mieszkalnego bądź uzyskanego z tego tytułu odszkodowania. Wyjaśnienia w tym zakresie złożyła Pani Anita Łukowiak – Kierownik OPS w Santoku w dniu 20.02.2024 r. „osoby wnioskujące zarówno o pomoc doraźną, jak i do 200 tys. były pytane przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku o posiadanie ubezpieczenia budynków mieszkalnych (sprawa indywidualna, nie każdy miał ubezpieczony majątek), jak również informowane, że wsparcie ze środków

²² E-mail kontrolującej z dnia 14.02.2024 r. z prośbą o informacje, dodatkowe dokumenty w zakresie potwierdzenia uprawnienia do uzyskania pomocy osób wnioskujących o pomoc na remont/odbudowę budynku/lokalu mieszkalnego.

Ministerstwa nie jest równoznaczne z wypłatą odszkodowania, co ma miejsce np. przy ubezpieczeniu". Kontrolująca przyjmuje wyjaśnienia w powyższym zakresie potwierdzając, że OPS w Santoku brał pod uwagę fakt posiadania ubezpieczenia przez wnioskujących przy ustalaniu zasadności oraz wysokości pomocy.

Ponadto Kontrolująca ustaliła, że dotacja została ujęta w ewidencji księgowej OPS w Santoku na koncie 223 w odpowiedniej klasyfikacji budżetowej a poniesione wydatki ujęte na koncie 130. Listy wypłat zostały odpowiednio opisane, zadekretowane, sprawdzone pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym i zatwierdzone do wypłaty.

Kontrolująca ustaliła, że wszystkie skontrolowane decyzje spełniały kryteria przyznania zasiłku wskazane w Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) a przyznana pomoc była zgodna z obowiązującymi w danym okresie Zasadami MSWiA (z wyłączeniem ustalenia str. 8). Ponadto potwierdzono, że wszystkie wydatki zostały poniesione na usunięcie skutków klęski żywiołowej, w szczególności na remont i zakup niezbędnej infrastruktury technicznej towarzyszącej budownictwu mieszkalnemu. Wydatkowana dotacja została prawidłowo ujęta w ewidencji księgowej i sprawozdaniu budżetowym.

IV. WNIOSKI

Działania podejmowane przez Wójta Gminy Santok w kontrolowanym zakresie zostały ocenione pozytywnie z uchybieniami. Oceny skontrolowanej działalności dokonano w oparciu o następujące ustalenia:

Stwierdzone uchybienia:

1. Polityka Rachunkowości Centrum Usług Wspólnych w Santoku nie uwzględniała Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku w wykazie jednostek, której CUW prowadzi obsługę (sprawozdanie str. 4-5).
2. W przypadku dwóch transz na łączną kwotę 27 100,00 zł, wypłata zasiłków celowych na pomoc doraźną dla osób poszkodowanych nastąpiła po terminie, co było niezgodne z zasadami udzielania pomocy finansowej, ze środków budżetu państwa z części 85 – Budżety wojewodów, dział 852 – Pomoc społeczna, rozdział 85278 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych oraz z rezerwy celowej na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w formie zasiłków celowych, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej, dla rodzin lub osób samotnie gospodarujących, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęsk żywiołowych (sprawozdanie str. 5-6).
3. W Komisji ds. szacowania strat powołanej przez Wójta Gminy Santok nie uwzględniono udziału pracownika organu nadzoru budowlanego (sprawozdanie str. 7).
4. Protokoły szacowania strat sporządzone przez Komisję nie zawierały adnotacji o procencie udziału zniszczenia lub uszkodzenia danego budynku mieszkalnego (sprawozdanie str. 7-8).
5. W trakcie czynności kontrolnych UG/OPS nie przekazał dokumentów (wyjaśnień) potwierdzających, czy wnioskujący MJ spełnił warunek zawarty w części III pkt 4 Zasad MSWiA, tj. uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem o udzielenie pomocy finansowej ze środków budżetu państwa (sprawozdanie str. 8).

W związku z powyższym zalecam²³:

1. Aktualizację zapisów Polityki Rachunkowości Centrum Usług Wspólnych w Santoku w zakresie uwzględnienia Ośrodka Pomocy Społecznej w Santoku jako jednostki, której obsługę prowadzi.
2. Przestrzeganie terminów wypłaty zasiłków celowych na pomoc doraźną dla osób poszkodowanych zgodnie z wydanymi przez MSWiA Zasadami.
3. W przypadku wystąpienia zdarzenia klęskowego powoływanie przez Wójta Gminy Santok składu komisji ds. szacowania strat zgodnie z wydanymi przez MSWiA Zasadami.
4. Dokonywanie przez Komisję adnotacji dotyczącej procentowego udziału zniszczenia lub uszkodzenia w odniesieniu do danego budynku/lokalu mieszkalnego w Protokołach szacowania strat lub innym dokumencie sporządzanym przez Komisję.
5. Ponowną weryfikację zgromadzonej przez OPS dokumentacji oraz ustalenie czy wnioskujący MJ był uprawniony do otrzymania pomocy ze środków z budżetu państwa.

W terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdania z kontroli poinformowanie Wojewody Lubuskiego o wykonaniu ww. zaleceń oraz o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Jednocześnie informuję, że Kierownikowi jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania przysługuje prawo przedstawienia stanowiska do tego dokumentu²⁴.

WOJEWODA LUBUSKI

Marek Cebula

²³ Art. 52 ust. 4 Ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224).

²⁴ Art. 52 ust. 5 Ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224).